

Testesség, Kövértestűség.

Hogy nyúlánká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógyszer elhajtja a túlságos embonpointt, csatlakoztatja a kövértestűség gyógyulását mind a két nemnél.

És a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját meg akarja őrizni. Egy üveges ára utasítással együtt K 6.45 bérmentve, utánvétellel K 6.75.

J. Ratié, Pharmacia, 5, Passage Verdéan, Paris (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**

Ausztria-Magyarországon: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.** 10620

A Kalap-király

3., 4., 5. koronás különlegességekben elismert specialista. Kossuth Lajos-utca végén, Eskü-út, Klotild-palota.

KWIZDA FERENCZ JÁN.
cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító, Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bees mellett.

Kwizda Fluidja 10681
Kigyó védjeggyel (TURISTA-FLUID).

Régi jóhírű diét.-kosm. szer (bedörzsölés az emberi test izmainak és inainak erősítésére és edzésére. Eredményesen használva tiszták, korpások a legzölkök által nagyobb társak utáni erősítésre és erőtörésre.

Árak: 1/2 palaok K 2.-
1/4 palaok K 1.20

Kapható minden gyógyszer-tárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-ut 26. sz.

PURGO

Somatose

HÜS-FEHÉRJE.
Legkimagaslóbb, étvágygerjesztő és izom-erősítő szer. 10944
Kapható gyógyszerárúban és drogueriákban.

KÖVÉRSEG KORAI VÉNSÉG.
Használja minden hölgy és férfi csakis a Mandor soványjód-por és vértisztító. Nem létezik az az elhízott, túlfelidőtt alak, melyben csak hat hét lefolyása után ne volna eredmény látható, ezért kezelem. Ara egy doboz Mandor-porok 2 korona 80 fillér, étkezési utasítás és orvosi bizonyítványok hozzá ingyen. Mandor József arckérem 1 tégely 1 korona, könyv ingyen hozzá. Utánvétellel bérmentve utasítással együtt K 10.889

Mme Mandl Ida, Budapest, Károly-körút 2/V. sz.
Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. sz.

Kocsi-gyártás.

Budapesti kovács- és kocsi-gyártóipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok-Szövetkezet,
Budapest, VII., Kerepesi-út 72.
Ajánl mindennemű hintókocsit.

GERMANDRÉE

PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN ÉS TABLETTÁKBAN
Francia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal felületi tisztosító, egészséges és diszkrét. A Germandrée arczbőrnek egészséges és tiszta színt ad.
1900 évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM
MIGNOT-BOUCHER, 49, Rue Vivienne, PARIS.

Serravallo

CHINA-BOR VASSAL
erősítő szer gyengélkedők, szegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 10652
Külföldi. Több mint 3500 orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárúban filléres üvegekben 4 K 2.60, egész literes üvegekben 4 K 4.80.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

mióta az általánosan közkedvelt NORMA-crém használom, mely vegyítiszta, zsír- és higanymentes, az arczbőrre teljesen ártalmatlan. gyors hatása. néhány nap alatt eltávolít szepit, májfoltot, mitesszert, ráncokat, az arcznak friss üde színt kölcsönöz. Norma-crém 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.

Norma-puder, mely három színben kapható, dobozonként 2 korona.

Norma-arczmosóvíz 1 K 60 fillér.

Norma-szappan 80 fillér.

VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a «Fekete sas»-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B.
Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688

Szép, szebb, legszebb

lesz mindenki, mert 2-3-szori bekenés után eltűnik az arczról pattanás, kiütés, szepit, májfolt, sőt ráncok is a valódi angol

BALASSA FÉLE UGORKATEJ

használata által.
Teljesen ártalmatlan és a kéz, nyak, váll-, arczbőröt biztosan fehérré, üdév, finommá varázsolja 1 üveg ára 2 kor. Ehhez ugorkaszappan 1 kor., puder 1.20 kor. Kaphatók a gyógyszerárúban. Csak Balassa-féle a valódi! Balassa Kornél gyógyszerész Budapest, Erzsébetfalva.

SCHÖNWALD IMRE

magyar órásmester és ékszergyáros **Pécs 122. sz.**

Legalkalmasabb, maradandó értékű ajándék-tárgyak! 10836

Hajnalka, ezüst tula remontoir, dupla köpennyel, 3 ezüst fedéllel, 10 rubinkövel gyönyörű arany betéttel 20 kor.

Valódi 14 karátos arany, szép órák 12 kor.

Valódi ezüst gyűrű, mely úgy ragyog, mint a legszebb gyémántokkal lenne kirakva 2 kor.

Természetes nagyságban, múzománcz, 14 karátos aranyból 10 kor. ezüst aranyozott 3 kor. 60 fill.

Párisi tűzománcz amulett művészi kivitelben ezüst aranyozott 5 kor. aranyból 12 kor.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Villamfelszerelési vállalat.

10608

Villamos világítás és motorok, telefon, lámpa- és villámhárítók szakszere berendezését a biztonsági szabályok szerint eszközöli

Id. RIEDER OTTO
BUDAPEST,
IV., Irányi-utca 20. sz. (Király-bazár.)

9. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, FEBRUÁR 26.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona fél évre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 16 korona fél évre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre 10 korona fél évre 5 * Külföldi előfizetésekre a postaiag meghatározott viteldíj is eszámolandó.

A KÉPVISELŐHÁZ ÚJ ELNÖKE.

A LEZAJLÓTT képviselőválasztásoknál a többségből egy csapásra kisebbség lett, az ellenzéki pártok pedig vezető szerephez jutottak. A nevezetes fordulat legelőször is a képviselőházban érezeti hatását. Megváltozott a Ház egész képe. A többség már nem a kormány mögött, hanem vele szemben ül. Az új országos kormány még nincs meg, a régi miniszterek egyelőre helyükön maradnak, de megvan már a Háznak saját külön kormánya. Itt a képviselőházban az ellenzék szénája már teljes rendben van. Hiszen ha az új miniszterium is ilyen hamar létrejöhetne! Ámde a kormányalakítás dolgába más is beleszól: a király. De hát a képviselőház nem várta be, hogy a kormányalakító előkészületek mikor érnek véget; haladéktalanul levonta a maga részéről a változott helyzet következoit.

öt az elnöki székre alkalmassá teszik, most tágabb tért nyernek az érvényesülésre. Elveihez, meggyőződéséhez tántoríthatatlanul ragaszkodik, s a hol kell, helyt is áll értük férfias hévvel és bátorsággal. Ez a jellemvonása egy izben komoly veszedelemben sodorta. Makón történt, 12 évvel ezelőtt, hogy a városházán heves összeszólközása volt Cseresnyés János makói rendőrkapitánnyal. A dologból párbaj lett és a párbajban Justh Gyula súlyosan megsebesült. Arca most is viseli e seb nyomait. A párbaj után Justh napokig betegen feküdt egy Makóhoz közeleső faluban, Földeákon, barátjának, az azóta elhunyt Eckhardt Oszkár földbirtkosnak házában. Ott érte a hír, hogy az épen ezidőtájt lemondott Eötvös Károly he-

lyébe a 48-as és függetlenségi párt öt választotta elnökévé. Ennek a hivatásának is, mint minden feladatnak, a melyre vállalkozott, becsülettel megfelelt, míg 1905-ben át nem adta e tisztét a párt vezérének, Kossuth Ferencnek. Azontúl mint egyszerű párttag teljesítette kötelességét a vezér oldalán, s teljes erejével közreműködött mindenütt, a hol szükség volt rá. Már előbb, a megyék államosítását célzó Szapáry-féle javaslat tárgyalásakor, ő szervezte és intézte a kisebbség ellenállását, a mely tudvaleg sikeres volt. Az utóbbi évek obstrukciós küzdelmeit csak addig pártolta, a mig eredményt ígértek. Mindenesetre nagy része van a legújabb fejleményekben, s főképp a választásokat megelőző nagy ellenzéki akció sikerében. Ez a mozgalom ismét a homlokterben találta őt. Az első volt, a ki már a választások előtt kiadta a restitutio in integrum jelszavát.

Justh Gyula, a KÉPVISELŐHÁZ ELNÖKE.

Beszélni keveset beszél, de a hol fölemeli szavát, annak sulya van. Emlékezetes szerepet játszott az egyházpolitikai viták alkalmával. Egyike volt a főtényezőknél abban, hogy a függetlenségi és 48-as párt a saját elveinek megfelelő korszakos reformok valóítását ne akadályozza meg, mint a párt némely tagjai szereték volna, hanem kivegye belőlük az öt megillető részt. Legutóbb a Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter elnök-lésével tartott népoktatási szakértekezleten nemzeti szempontból a népoktatás teljes államosítása mellett szállt síkra. Az újabb kort mozgató nagy eszmék, a munkásügy és általában a szocziális kérdések őt sem hagyták érintetlenül. Tanulmányútjain, melyeket a művelt külföldön tett, de itthon is sokat foglalkozott e kérdésekkel. Nem egyszer kifejezte abbeli véleményét, hogy a magyar köznépet kell a jövő nemzeti politika tengelyévé tenni. Sarktételként valja, hogy ebből a népből kell kifejtetni, ennek

Kossak fényképe.

BOLGÁR FERENCZ, A KÉPVISELŐHÁZ ALELNÖKE.

főmelésével, erősítésével megalkotni a jövő Magyarországa számára egy erős közepes társadalmat. A magyar paraszt iránt való szeretet családi vonás nála. Öcsese, a francia földön elhalt rokonszenves író, Justh Zsigmond is egészen így érzett. Sok idegen fordult meg nála a szenttornyai kastélyban, s ezek is megerősítették a két Justh ítéletét, hogy a magyar parasztnál külön nép nincs a világon. Oly jó anyag ez mind értelmileg, mind politikailag, hogy szerinte hibás politikát követ, a ki nem erre épít, nem ettől az elemtől várja a nemzet megújodását a jövőben.

A mi családi viszonyait illeti, azok patriarkhális egyszerűségűek. Neje *Szilányi Vilma*; két férjénél levő lányuk van: *Szilányi Gézáne* és *Meskó Sándorné*, s három fiúgyermekük, ezek közül a legidősebb, János, a pestvidéki törvényszéknél aljegyző. A politikától szabad napjait a kedvesei körében tölti birtokán. Jó családapa és nem kevésbé jó gazda. Szoros rendet tart a saját házatáján. Bizonyára a tisztelt Ház dolgait is rendben fogja tartani. *V—r B—a.*

A KÉPVISELŐHÁZ ÚJ ALELNÖKEI ÉS HÁZNAGYA.

Bemutatjuk most azt a három férfit, a kit az elnök mellett a Ház legfőbb tisztségeit viselik: a két alelnököt és a háznagyot. Mind a hárman törzsszökeks parlamentis emberek, fölszerelve az alkotmányos élet gyakorlatában gyűjtött bőséges tapasztalatokkal.

BOLGÁR FERENCZ, az egyik alelnök, múlt évi december óta a szabadalvú disszidensek csoportjához tartozik. Hosszú időn át Apponyinak híű fegyvertársa volt a nemzeti pártban, majd vele együtt Széll Kálmánhoz csatlakozva, a szabadalvú pártba lépett be. Katonai dolgokban a Háznak egyik elsőrendű szaktekintélye. Alapos tudását e téren a tényleges szolgálatban szerzte meg a 70-es évek elejétől 1881-ig, a mikor tiszti rangja megtartásával a szolgálatól megvált. Azóta szorgalmas tanulmány révén állandóan gyarapította e készségét s a közügyek más ágaiban is folyton szélesítette látókörét. A szakirodalomban igen érdemes munkásságot fejtett ki; 1881-től kezdve az „Egyetértés”-nek s több külföldi lapnak dolgozó-társa, s e mellett a bécsi „Wehrzeitung”, majd pedig a „Militärzeitung” szerkesztője volt. Lapjának egy cikke miatt párbajba keveredett Schreyer osztrák alezredessel, kit a párbajban lelőtt. Esküdszék elé került, a hol egyhangúlag fölmentették. Ezután, valamint később is több ízben, a külföldön tartózkodott és tanulmányainak élt. Visszatérve hazájába, előbb a fővárosban mint a „Budapester Tagblatt” főmunkatársa, utóbb Temesvárt mint egy ottani német napilap szerkesztője működött. Majd a fővárosban telepedve le, megalapította a „Katonai Lapok”-at. Párbaj-kodexe, melyet még mint

hadnagy irt, számos kiadásban forog közkézben. A képviselőháznak 1887-től tagja, a mikor a kismartoni kerület küldte fel képviselőjének; ma is ezt a kerületet képviseli. 1889 óta a „Budapester Tagblatt” tulajdonosa és főszerkesztője. A delegációkban és a Ház véderőbizottságában tevékenyen működött. Nagy műveltségű, előkelő modorú, 44 éves ember.

A másik alelnök, **RAKOVSKY ISTVÁN**, a néppárt oszlopos tagja. Alig 47 éves; 1896 óta képviselő. Szintén a katonai pályán kezdte. De csak rövid ideig szolgált; súlyos betegség miatt kénytelen volt kilépni. Üdülés czéljából egy ideig Velencében élt, azután Liptómegeyébe vonult vissza birtokára s itt a nyugalom éveit arra fordította, hogy az egyoldalú katonai képzés hiányait széleskörű jogi, történelmi, közgazdasági és közigazgatási tanulmányokkal pótolja. Így fölvértve lépett ki magányából a megye közéletének színterére, a hol csakhamar feltűnt mint a legképzettebb ellenzéki politikusok egyike. Igen nagy tevékenységet fejtett ki megismerve, majd országosra a néppárt megalakításában. Mikor képviselő lett, még nagyon észrevehető volt, hogy küzd a nyelvel; de lassankint, jobban mondvá bámulatos rövid idő alatt ezt a nehézséget is legyőzte. Ma a legügyesebb szónokok közé tartozik. Ötletes, eleven, színes előadása mindenkor figyelmet kelt. A házszabályoknak kitűnő ismerője. A delegációk munkájában élénk részt vett s a közgazdasági és összeférhetlenségi bizottságoknak is tevékeny tagja volt. Császári és királyi kamarás. A sopronmezei csornai kerület képviselője.

Az alelnököknél nem kisebb feladat jut a háznagnak. Ezt a tisztelet, melyen a Ház adminisztrációjának terhe igen nagy részben nyugszik, az utóbbi tíz év alatt Csávossy Béla töltötte be közmegelegedéssel. A legnehezebb tíz év volt ez, mióta csak az alkotmányos korszak helyreállott. Reméljük, hogy utódjára, a most háznagygyá választott **TÓTH JÁNOS**-ra könnyebb idők fognak jární. Különben ő jóval fiatalabb Csávossy Bélánál, a 40-ik évet csak most töltötte be. Pályája annyiban rokon a két alelnökével, hogy ezek a katonaságtól indult ki, az övé meg odafelé tendál, a mennyiben első sorban ő is a katonai ügyekkel foglalkozik. Megszoktuk őt részint a véderő-bizottságban, részint benn a Házban mindannyiszor hallani, a midőn ily ügyek forognak szóban. Lelkiismeretes tanulmányra valló beszédekben számtalanszor fejezte ki pártjának álláspontját a hadügyi kérdésekben. Csendes, alig hallható hangon, de gondos formában beszél, s mindig meghallgatást tud biztosítani érveinek. A komoly tudású és legrokonszenvesebb képviselők egyike. A függetlenségi és 48-as pártkör egyik alelnöke. Otthon, Turkevenben, jeles gazda. Új állása bő alkalmat nyújt neki, hogy azon jellemvonásait, melyek már eddig is népszerűvé tették, még jobban kifejthesse. *V.*

SZEGÉNYNEK SZÜLETTEM...

Szegénynek születtem, Nem jutott belőle,
Szegénynek maradtam... Csak a mindennapi;
Mindig csak vettem, Éltém alkonyán is,
Sohasem arattam, Tovább kell szántani,
Sohasem arattam, Tovább kell szántani.

Egyre nőtt, hullámszott Pedig már elfáradt
Dús mezőm kalásza; Magvető kék karom...
De mikor megérett, Majd megkimenteti
Mindig más kaszálla, Talán a sirhalom,
Mindig más kaszálla, Talán a sirhalom.

Pósa Lajos.

ARANYSZIVŰ PÁROM.

Mikor édes anyám Te fogtad le szemét
Olyan nagy beteg lett: Gyöngédeden, lágyan...
Te voltál ott mindig Mit álmodhatik most
Betegágya mellett, A haló porában?
A gondolatát is Nem álmodhatik mást,
Lested éjjel-nappal: Egyedül csak téged,
Ugy ápoltad, mint egy Csak a te jószágod,
Égből leszállt angyal, Csak a te hűséged,
Bánatos virágom, Bánatos virágom,
Aranyszivű párom! Aranyszivű párom!

Eltinger fényképe.

RAKOVSKY ISTVÁN, A KÉPVISELŐHÁZ ALELNÖKE.

Te kulcsoltad össze
Kezét imádságra...
Most a sir ölében
Te vagy imádsága.
Érted imádkozik
Porladó ajkával:
Meg is áld az Isten
Minden áldásával,
Bánatos virágom,
Aranyszivű párom!

Pósa Lajos.

MIRÉIO IMÁJA.

Részlet *Mistral* „Miréio”-jának a Kisfaludy-Társaságnál dícsérettel kitüntetett fordításából.

Szentek, ti virágot
Alkottok a könnyűből:
Tekintsetek, ó, rám,
E bánatos órában
A kék ivű mennyből!

Lásátok: a bú-baj
Hogy' dül kebelemben,
Hogy vérzi szívem fel,
Szánó kegyelemmel
Segéljetelem engem.

Egy szép fiú képe
Van vése szívembe,
Azért borulék le
Trónustok elébe,
Oh Szentek, a mennybe.

Mert úgy szeretem, mint
Medrét az erecske,
Vagy, mint a legekben
Csapongni szeret fenn
Fehér hasú fecske.

S gyötörnek: e lángnak
Hogy nem szabad égni,
És mandulafámnak,
Mert bimbaja támadt,
Tépjem gyökerét ki.

Szentek! ti virágot
Alkottok a könnyűből:
Tekintsetek, ó, rám,
E bánatos órában
A kék ivű mennyből!

Eljöttem, a békét
Lelkem, ó, hadd iszszá;
Széles folyam árja
S a pusztá sívárja
Nem tarthata vissza.

S tuskéi az izzó,
A lángheví légnék,
Az iszonyú napnak:
Velőmbre szakadtak,
Oh, jaj, hogyan égnek!

De hogyha enyém lesz
Yincen: vele együtt
Én eljövök, és itt
Búnk egykori véssit
Mosolygva fedjük.

Gábor Andor.

JUSTH GYULA A KÉPVISELŐHÁZ ELNÖKI SZOBÁJÁBAN.

Justh Gyula fényképe.

TÓTH JÁNOS, A KÉPVISELŐHÁZ HÁZNAGYA A HÁZNAGYI IRODÁBAN.

KOZSIBROVSZKY ÜZLETET KÖT.

Elbeszélés.

(Vége.)

Irta Mikszáth Kálmán.

Báró Knoppék az esti vonattal elutaztak, egy chequet hagyván Kozsibrovskynál, a birtok ára fejében, melyet egy hónap múlva lesz köteles átadni a báró ide küldendő tisztartójának. Mint afféle alapos német ember, mindenfelét vitt magával a birtokról, egy marék fűvet, egy skatulya földet (vegyelemzés czéljából), egy palack vizet az erdei eszevicsés forrásból és a talált agancsokat is berakatta a ládájaiba.

Boldog volt, hogy ilyen dús vadászterületet szerezhetett. Ezer meg ezer tervet csinált a vasúton. Hogy fognak csodálkozni berlini ismerősei. Milyen legendák fognak szárnyalni Berlinben a báró Knopp vadászatairól. Tükön ült. S óhajtozott, hogy az ősz még milyen messze van. Szerette volna, ha már most vadászhatnának. Szóval nem birt betelni a birtokával. Mindenféle mellék ötletei támadtak. Hogy egy festőt küld ki, a ki az erdő szebb helyeit lefesse. A következő pillanatban a nyulakra gondolt. Hátha szétzaladnak őszig? Nem jó volna-e bekeríteni az egész erdőt? Mit gondolsz kis Ninetkém? De szórakozott vagy ma, mi bajod? Hát maga Hanok, milyen véleményen van?

Hanc azon a véleményen van, hogy az erdőt semmi esetre se kell bekeríteni, mert ha a nyulak kimennek belőle őszig, a helyett visszajönnek bele a szarvasok. De nem is mennek ki a nyulak. Hát mért mennének? Hiszen szeretik azok a szülőföldjüket. A szarvasok azonban tényleg nem voltak most ott, legalább nem sokan; azok pedig be nem jöhettek, ha a báró úr bekerítetté az erdőt.

No ezt kénytelen volt belátni a báró és megint más irányba ereszté tervésináló talentumát; a meghívandó vendégek lajstromát készíté el, ezek közé bevette Kozsibrovskyt is, a ki ropant derék ember. Hát neked hogy tetszett, Ninette?

— Még nem vagyok vele tisztában.
— Nagyon szeretetreméltó pedig.
— Majd beszélünk még felőle.
— Félek, becsaptam őt. Némely ember nem tudja, mi je van.
— Honnan gondolod?
— Láttam egyszer Drezdában egy szép leányt, a kinek olyan aranyszőke haja volt, hogy

a farkáiért, megért egy uradalmat s öt forintért adta el egy zsidónak.
— Nagyon szegény lehetett.
— Hát igen. Az a bizonyos chablon alak volt, a ki orvosságot vesz az öreg anyjának az öt forintot.

Knopp bárónak Bécsben lakott a sógora, bizonyos lovag Korenszki, azonfelül egy másik unokahuga férjénél volt bizonyos Bleda bárónál; ezeknek a meglátogatása képezte a bécsi programjukat, azonfelül kirándulások ide, oda, Schönbrunnba, a Semmeringre, Kaltenleutgebenbe, Badenbe és egyebüvé.

Bleda báró felette érdeklődött a vett birtok iránt, maga is nagybirtokos Csehországban. Az öreg úr megmutogatta, dicsekedve a földet, sehogya se tetszett neki, vöröses agyag, nem kóser föld ez, aztán az agancsokkal hozakodott elő, ezeket Korenszki lovag nézegette figyelmesen s egyszerre felkiáltott, mint a kit a kigyó csipett meg:

— No, szépen vagyunk.
— Mi bajod?
— Ezt a szegény szarvast sajnálom, kedves sógor.
— Hogy-hogy? — csodálkozott Knopp.
— Képzeld, mi történt vele, a szarvaival együtt a homlokcsontját is elvesztette az erdőben.

— Mit akarsz ezzel mondani? — kérde a trimőcei új földesúr elhalványodva.

— Azt, hogy ez a szarv megfordult már valamikor az esztergályos kezében, volt már ez azelőtt talán ruhafogas is.

A báró hűledezett, toporzékolat mérgében, a halántékához kapkodott, kezdte megérteni a szomorú valóságot, s a mint gyuanját megindíták, magától gurult az tovább és tovább, míg apránként kitalálta a többi becsapásokat, sőt még újakat képzelt hozzájuk, mert már a végén a csevizet se hitte el; hátha az is csak úgy oda volt a hatva.

Hanem hát mit tehetett dühében? Lovag Korenszki azt a tanácsot adta neki:

— Ha a magunk fajta gentleman valami ostobaságot csinál, hát nevet egyet és azután hallgat róla.
Báró Knopp tehát mélyen hallgatott, mert két roszból, hogy az ember túlfizessen valamit és nevétségessé is váljék, okos ember inkább választja az egyik roszt, mint mind a kettőt. Kozsibrovsky ellenben nem élvezhette pén-

zét, mert ez egyszer gombostűn ragadt az öreg lepke. A Wraditzné gyűjteményébe került, — komolyan bele szeretett.

Alig hogy elment a szép asszony, üresnek látszott nélküle az egész világ és egy diák türelmetlenségével várta, hogy az három nap mulva hívní fogja. Tervelt, ábrándozott, leveleket irt. Még vőfélyről is gondoskodott, értesítvén szerencséséről Krakkóban levő barátját, Traveczky Pált. „Körülbelül három milliója van a menyasszonyomnak és két édes nézésű szeme, hogy tíz millióért se adnám, — komolyan szerelmes vagyok, édes Pál. Az egykori Kozsibrovsky, a korhely, csinytevő jó fiu nincs többé. Fuit. Ez volt az utolsó stiklim. Ezentúl komoly ember leszek, magamhoz váltom ősi birtokomat, Sztrókoviczkát s a mézes heteket őseim ottani várában töltöm, a mikor még a tyukok is pezsgőt fognak inni a vályuból két hétig.”

A sztrókoviczkai tyukoknak ez a kilitásba vett jóléte azonban meglehetősen egyoldalú programon nyugodott, melyet teljesen megdöntött a szövetségelt rokonság magatartása.

Wraditzné ugyanis közölte a tisztességes szándékot a nagybácsival és a rokonsággal.

Mire a nagybácsi és a rokonság viszonzásul közölte Wraditznéval, hogy Kozsibrovsky nem tisztességes ember.

Ezzel ugyan csak a szitába öntötték vizet, — mert Wraditzné makaes asszonyka volt, mégis irt levelet Kozsibrovskynak harmadnapra, de azt elfogták. Kozsibrovsky tehát nem kapott levelet Trimőczra.

Kétségbeesetten sürgönyözött az asszonynak Bécsbe, a rokonok czimére, fűhöz-fához, Korenszkihez, Bledához; de a Kozsibrovsky sürgönyeit is elfogták s — Wraditzné se kapott a kezéhez semmit.

Várt-várt Kozsibrovsky, de mikor látta, hogy hiába vár, felutazott Bécsbe, hogy majd rendbe hozza a dolgokat, de a szövetségelt rokonok értesültek erről s a nagybácsit idő előtt hazautaztatták Berlinbe.

Kozsibrovsky beváltotta a chequet a Länderbanknál és utának ment Berlinbe, mert érezte, hogy ha találkozhatik Wraditznéval és beszélhet, nyert játéka van, de épen ez a találkozás nem sikerült hamar. Pedig épen a hamaron van a síker a fiatal, vérmes asszonykánál.

Mire sikerült végre találkozníok ősszel egy társaságban, Kózel berlini bankár egy családias estélyén, hová Kozsibrovsky, tudván, hogy

flammeja ott lesz, meghívót eszközölt ki, már akkor a szép özvegyasszonynak egy tengerész-hadnagy udvarolt élet-halálra.

Mégis összerendezte s halotthalvány lett, mikor Kozsibrovsky a terembe lépve, ahhoz a csoporthoz közeledett, a hol ő ült egy csomó hölgy és férfi közt, kik egyikét játszották a bizalmas házi estélyeken szokásos berlini társas játékoknak.

A tengerészhadnagy épen ott ült Wraditzné mellett és egy pávatoll-legyezővel hűs szellőt hajtogatott az arcára, röpködtette az arany-színű hajszálait.

— Kozsibrovsky gróf, — mutogatta be a nyájas háziasszony a jöttet.

Kozsibrovsky némán hajolt meg az idegenek előtt, ellenben Wraditznének ismerősen nyújtott kezét.

Wraditzné habozott. De csak egy percig. Kozsibrovsky észrevette, hogy a kis kezecske reszket, lüktet, mint egy megijedt madárnak a szíve.

— Ah, önök ismerik egymást, — mondá a háziasszony, csak hogy épen szóljon valamit. — Tartson velünk, kedves gróf.

— Mit játszanak? — kérde Kozsibrovsky derülten, inkább Wraditznétől várva a választ.

Az nem állhatta a tekintetét, lesütötte a szemét.

— A «három gödölyét», — felelte.

— Hogy megy az?

— Zálogot kell benne adni.

Hát jó, — felelte szokott keretlenségével. — A mi a zálogtárgyakat illeti, azzal el vagyok látva. (Megcsörgette az óralánczán fityegő jou-joukat.) A többit majd megtanulom.

S ezzel leült Wraditzné mellé a másik oldalra, a hol még nem ült hadnagy.

Wraditzné kellemetlenül érezte magát a két tűz között, zavarban volt, ügyetlenül felelgetett a «három gödölyében» szükséges kérdésekre, minélfogva egyre-másra szedték tőle a zálogokat,

A KREML «SZPASZKJA» KAPUJA.

«Jaj, soha sem mászom ki az adósságból.» Már a gyűrűt mind szétadta, mind a két karpereceze ott volt a végrehajtónál (egy piros-pozsgás kövér úrnak a czilinder kalapjában), végre a fülbevalóit is ki kellett kapcsolni a füléből.

A társaságban nagy feltűnést keltett, hogy épen a legszemleesebb, legnyelveesebb menyecs-kére jár rá a rúd, ennek valami okának kell lenni, minélfogva valóságosan rántoztak.

A következő hibánál aztán a zsebeiben keres-gélt, de biz azok üresek voltak.

— Mindenemet elvesztettem, — szólt nevetve.

Kozsibrovsky lecsatolt a jou-jou közlül egy ezüstbe foglalt medve-fogat és átnyújtotta neki udvariasan.

— Ezzel kisegitem, kölcsön.

— Ah! Mi ez? De csunya!

— Egy medve-fog.

— Köszönöm, de minek fírasztja magát? — szólt kimerően, szinte bágyadtan.

Kozsibrovsky felhasználta ezt a gyanutlan pillanatot s így szólt halkán:

— Nem adhatna nekem egy percznyi kihallgatást.

— Az lehetetlen, — felelte. — Itt mindenki vigyáz rám. Mit akar tőlem?

— Magyarázatot.

Egy perczig gondolkozott, szeme révetegül meredt az átellenes falon János fővételeit ábrázoló képre, aztán így szólt határozottan, sőtétén:

— Megkapja.

— Hol?

— A fognál, — felelte.

Kozsibrovsky nem értette a dolgot, de a párbeszédet nem lehetett tovább folytatni. Most megint Wraditzné került vallasat alá, nyugodtan kellett hát várni, a míg újra folytathatja a beszélgetést.

De minthogy a vacsora idejét közelre jelezte a háziasszony és sok volt a zálog, végét kellett szakítani az exekuciónak, (mert azért német a német, hogy még mulatságból is exekucziót játszik) és a zálogok kiváltása következett.

A zálog fejében valamit nyújtani kell a meg-exekváltnak, vagy egy kis szavallatot, vagy szobor-állást vagy egy rágalmat mondani, vagy gorombaságot, a hogy ez már szokás az ilyen ártatlan, bohó játékoknál. Sokat lehet ezeken nevetni, — s a ki jót nevetett, az jól mulatott. Jól és olcsón. A németek szeretik összeegyeztetni ezt a kettőt.

Wraditzné meglehetősen sok oldalról mutat-hatta be a talentumát, énekelt, szavalt, szobrot

PIAC A KREML ELŐTT.

A TÖRTÉNELMI MÚZEUM.

MOSZKVAI KÉPEK.

ált, mire rendre visszakérültek az ékszerai. Egyszer aztán a fogat mutatta fel a bíró.

— Kié ez a fog?

— Egy medvéé, — felelte Wraditzné. (Élénk derülség.)

— Hol az a medve? Hadd jöjjön ide, — nevetett a bíró is.

Mire meghajította magát a világ legbájosabb maczkója, a szép Wraditzné.

— Hát mit akar adni ezért a zálogért?

— Mondok érte egy történetet.

— Halljuk! Halljuk!

Kozsibrovski előre hajolt, hogy egy szót se veszítsen el belőle. Tudta már, hogy az neki szól, szíve hangosan vert.

— Cleopatra királynőnek — kezdé Wraditzné az ő csengő, édes hangján, — vendége volt egyszer Antonius. Nagy ünnepélyeket rendezett tiszteletére. Többi közt halászat is volt a tengeren. Cleopatra és Antonius halásztak horgaggal, az udvaroncoknak nem volt szabad, ők csak lesték az uraikat és jóslgatták, hogy az istenek melyiknek kedveznek jobban. Nos hát az istenek csakis Antoniuszt respektálták. Antonius alig hogy leereszté horgát, legott egy gyönyörű halat rántott fel, Cleopatra pedig órákig ültetett, míg egy hitvány asinelli akadt fenn

A KREML VLADIMIR-KAPUJA ELŐTT.

— Szép ajka volt? — kérdezte a vörösképű oktondi, a kinek a czilinderében voltak a zálogok.

— Azt nem tudom, — felelte Wraditzné, —

— Másnap megint halászatot tűzött ki Cleopatra, hogy még tovább versengjen Antoniuszal. Antonius fölényesen mosolygott: «Hasztalan töröd magad, szép királyné, az istenek az

A Borovickij-kapu és torony.

A kremli-csári nagy palota.

A «Kis palota» vagy Nikolajevszkij palota.

A «Szpaszkija» vagy Megvédő kapu.

A KREML A MOSZKVA FOLYÓ FEIŐL.

rajta. A gögös Antonius mint valami természet-fölötti lény hivalkodott ebben is, garmadára rakva a fogott halakat, míg Cleopatra az ajkait harapdálta bosszúságában.

de azt tudom, hogy Cleopatra átlátott a szítán, mert az asszonynak is van esze, azért hogy hosszú a haja.

— Halljuk! Halljuk!

enyém», — s ezzel önérzetesen leereszté a horgát. Alig egy perczig tartá bent, már érezte, hogy a hal megfogta s egy fonséges mozdulattal emelte ki. «Ime, nézd Cleopatra, szép királyné.» Cleopatra és a dicsőítő udvaroncok odanézték és képzeljék, mi volt a horgon...

— Ugyan mi? — kérdék lélekzetelfojtva a körülállók.

— Hát egy hering, — folytatá Wraditzné.

— Ohó! Hát hogy lehetett az?

— Úgy, hogy Antonius előttevaló nap bűvárokat küldött a tengerbe, a kik előre fogott halakat akaszszanak a horgára, másnap pedig visszatréfálta Cleopatra, megvesztegetvén egyet a bűvárok közül, hogy heringet szúrjon rá a kampóra.

— Érdekes, pompás, — tapsoltak Wraditznének a vendégek.

— És tanulságos, — fejezte be a szép asszony, — mert Antonius neveltségessé vált és szélhámosnak mutatta magát, mi által érdemlenné lett Cleopatra tiszteletére és kezére.

— Nagyon kedves volt, — szólt udvariasan a zálogbíró és átnyújtotta Wraditznének a medve-fogat, ki azt viszont Kozsibrovskynak adta oda.

— Köszönöm a kölcsönt, kedves gróf.

— A kölcsönt én kaptam vissza, — felelte

A NIKOLAJEVSKIJ-PALOTA, A HOL SZERGIUSZ NAGYHERCEZEG LAKOIT.

MOSZKVAI KÉPEK.

Kozsibrovsky szomorúan — és csak egyet szeretnék még tudni.

Wraditzné kérdőleg tekintett rá.

— Szerette-e még akkor Cleopatra Antoniuszt, mikor ebben a keserű leczkében részesíté?

Épen ebben a pillanatban lépett oda a háziúr, karját nyújtva Wraditznének, hogy az asztalhoz vezesse.

Az asszonyka visszafordult Kozsibrovsky felé, bágyadtan mosolygott és rejtélyesen, hamiskásan vont vállat.

— Meglehet.

HUSZÁR ADOLF.

A miniszterelnökség tisztviselői karának egyik régi, általános tiszteletben álló alakja távozik hosszú, közel fél századra nyúló hivataloskodás után a jól megérdemelt nyugalomba: Huszár Adolf, a miniszterelnökség segédhivatalainak főigazgatója. Állásánál fogva igen sok emberrel jutott érintkezésbe, úgyszólván mindenki, a kinek a miniszterelnökségnél dolga akadt s ezek mind bizonyára sajnálattal látják rég idő óta elfoglalt helyéről távozni, mert szeretetre méltó egyéniségével, szívélyességével mindenkit megnyert.

Hivatala sokkal fontosabb volt, mint a milyennek czime után látszik. Az ő feladata volt, gondoskodni az egyes miniszteriumokat érdeklő minisztertanácsi jegyzőkönyvek s egyéb fontos ügyiratok kezeléséről, az ország legfontosabb ügyeit tárgyzó s egykor a történetírás anyagául szolgáló okmányok megőrzéséről. Szóval az ő kezén ment keresztül az országot érdeklő legtöbb fontos irat s diszkréziójára volt bízva tömérdek oly bizalmi ügy, melyeknek időelőtti köztudomásra jutása nagy mértékben árthatott volna a közügynek s a kormányoknak. Az ő révén azonban sohasem kellett indiszkréziótól tartani. Hivatala igen sok dolgot adott; állása nem tartozott azok közé, melyeket a hivatalos óra szabályoz, helyt kellett állnia minden időben. De nem látzott meg rajta ez a sok munka, jó kedvvel, lelkiismeretesen végezte dolgait. A régi magyar tisztviselőnek kitünő mintaképe volt; élő lexikona valamennyi kis, avagy nagy ügynek, mely a miniszterelnökségnél 1867 óta megfordult. Kötelességtudása, lelkiismeretessége, szakértelme példás volt. Ő fejtette meg a miniszterelnökökhöz érkező chifre-s titkos sürgönyöket s így folytonos érintkezésénél fogva bizalmi embere volt a miniszterelnököknek s mindegyiknek megnyerte nagyrabecsülését. Ügykörének fontosságával járt, hogy évek során át ott is lakott a miniszterelnöki palotában, a hol mintegy a «major domus» szerepét vitte. 1898-ban, midőn hivataloskodása negyvenedik évét töltötte, az egykori miniszterelnökök sora üdvözölték, nem különben a politika s a hivatalos élet számos más kitűnősége.

Erdélyi fényképe.
HUSZÁR ADOLF.

Huszár Adolf 1837-ben született s 21 éves korában lépett állami szolgálatba mint megyetörvényszéki járulnok. Később az udvari kancelláriába került, 1867-ben pedig gróf Andrássy Gyula a miniszterelnökségbe vette át s ott működött 38 éven át egész mostanáig. Hivatalában a közügynek tett jó szolgálataiért már régebben is többször kinttette a király: 1871-ben a Ferencz József-rend lovagkeresztjével, 1872-ben a királyi tanácsosi címmel, 1880-ban a harmadosztályú vaskoronarenddel, negyvenedik szolgálati éve betöltésekor pedig a miniszteri tanácsosi címmel. Nyugalomba vonulásakor a Lipót-rend lovagkeresztjét nyerte hosszas és buzgó szolgálatai elismerésül.

A MOSZKVAI BOMBAMERÉNYLET.

Tegnap Szentpétervár, ma Moszkva s holnap ismét egy másik nevezetes városa a nagy orosz birodalomnak kerül sorra, hogy megrázó eseményekkel tartsa izgalomban a modern ember elcsigázott idegrendszerét.

Az orosz-japán háború kitörése óta nincs egyetlen európai esemény, mely oly lázasan foglalkoztatná a világot, mint maga a távol Keleten zajló véres háború s Ázsia határain innen a forrongó orosz nép sorsa. A császár birodalmában egyik nagyszabású esemény a másikat követi. Véres és megrázó mindegyik s ki tudná megmondani, hogy e drámai természetű meglepetéseknek mekkora sorozata fog még bekövetkezni.

Gorkij és Szergiusz, — ez a két név két hatalmas eszme szimboluma lett az oroszok legújabb történetében. Egyik a függetlenségét kereső nép szivedobbanását leste, — másik a moszkovita csári kényuralom megőrzésének eszközeit fűrkészte. Szabadság és kényuralom, e két végtel beláthatatlan területén folyik most a harc, — dördülnek a bombák, ropognak a puskák s a löporfüst szürke felhőiből lassanként kétségkívül ki fog bontakozni a robotoló nép győzelmi zászlaja.

Az a darab föld, melyen az orosz nép érdekes és kincsekben gazdag Vatikánja, a Szent Kreml emelkedik, Donszkij Demeter óta már sok történelmi nevezetességű eseménynek volt színhelye. A mostani véres merénnyel, melynek szomorú áldozata Szergiusz Alexandrovics nagyherceg szinte igazolni látszik azt, hogy a vérrel áztatott moszkvai citadella valóságban predestinálva van arra, hogy századok múltán is nagy és megrázó jelenségek színterül szolgáljon.

Itt törték össze darabokra az Oroszország vállaira ólomsúlylal nehezdedő tatár igát, itt hullott perbe nem egy büszke bojár feje s szürke varjak bús káromása innen kísért szomorú útjára a világhódító Napoleont. Oly mozzanatok ezek, melyek magukban rejtik az egységes orosz birodalom kifejlődésének történetét és jövőjét.

Az a biztos kézzel s hideg elszántsággal dobott bomba, mely a moszkvai Kreml Szenatus-terén darabokra szaggatta Szergiusz nagyher-

ceg testét s alapköveiben megrázta a századok viharát átélő bástyákat, — nem a hétköznapi gyűlölség műve, hanem maga a rideg történelmi igazság, az alkotmányáért küzdő orosz nép törekvéseinek megnyilatkozása.

Kincs, ereklye, gyémánttal kirakott trónok és drágaköves fejedelmi koronák, évszázados történelmi emlékek s minden a mi Oroszország régi koronázó fővárosát valaha nagygyá és hatalmassá tette, szinte kihívóan bizarr keretül szolgált annak a rettenetes vakmerőséggel véghezvitt merénnyelnek, melynek martaléka lett az orosz kényuralom egyik legtevékenyebb védelmezője, a hajthatatlan lelkű Szergiusz. A véres merénnyel híre megdöbbentette Oroszország udvari köreit és nem ok nélkül kiáltott fel fájdalmasan a Csarszkoje-Szelo palotában II. Miklós csár e szavakkal: «Szergiusz nincs többé! Szegény Szergiusz!...» Az autokrácia egy kiváló és vasakarátú harcászát veszítette el benne a minden oroszok csárja.

Szergiusz nem tartozott azon orosz hercegek közé, a kik Európa ragyogó mulatóhelyein mulandó gyönyörökre pazarolják pénzüket és idejüket. Az ő rideg, napsugártalan lelkében sokkal súlyosabb érzelmek zajlottak. 1857. évi április hó 29-ikén született s negyedik fia volt II. Sándor csárnak. Hivatalos működését a Preobrazsenszkij-ezrednél kezdte s tudományos készségénél fogva csakhamar nagy szerepet s befolyásra tett szert az udvari élet minden fontos mozzanatában. 1894 óta tagja volt a belső csári tanácsülésnek s 1896-ban a moszkvai ezred parancsnoka, majd az ősi koronázó város főkörmányzója lett. Sokat látott, sokat tapasztalt. 1881-ben beutazta az egész Európát s a következő évben már ismét komoly tanulmányútra indult Egyiptomba s különös előszeretettel kutatta át egész Palesztinát. Ő alapította az első palesztinai egyesületet és kórházat. Behatóan tanulmányozta a kereszténység kialakulásának érdekes problémáit, nagy ismeretekre tett szert a művészet és történelem terén, de különös hajlamot mutatott az archeologia iránt. Így lett aztán a moszkvai csári történelmi múzeum védnöke, számos tudományos egyesület tagja és buzgó munkása.

A Kremlt a moszkoviták kincsházát, hol valaha rideg, harcziás, kegyetlen és számító fejedelmek trónoltak s a honnan az oroszoknak ügyszólva minden politikai és művelődési áramlata kiindult, mely a régi barbár országot reformálta, Szergiusz nagyherceg igen sok értékes lelettel gazdagította, a mióta Moszkva főkörmányzó méltóságát viselte. Sok tudományágban volt otthonos, csak a nép ideális eszmétörekvéseit nem tudta s nem is akarta megérteni. Az ő intézkedéseiben a pusztulás termelt, ha a milliók szívén átredülő óhajtságban a függetlenség eszméjét látta megcsillanni. Gyűlölte az új társadalmi rend kibontakozását, rideg megjelenséggel hatni tudott a csárra s féltve féltette a korlátlan uralom eszközeit. Ezért lett gyűlöletessé Szergiusz az orosz nép előtt s ezért következett be az a rettenetes vég, mely gyászbá döntötte a Romanov-dinasztiát.

Február 17-ike az a végzetes nap, a melyen egy titokzatos merénylő gyilkos kezeitől vetett bomba kioltotta életét. A nagyherceg a moszk-

VLADIMIR MOSZKVAI METROPOLITA.

ESŐ UTÁN.

KORA TAVASZ.

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

vai Kreml Nikolajevszkij nevű kis palotájában lakott. Régi történelmi nevezetességű palota ez. II. Katalin csárnó uralodása alatt épült s a csár engedélye folytán csaknem 1818-ig Plato metropolita tartózkodott benne. Itt született a nihilizmus bombái által megölt II. Sándor csár s díszes emlékszobra Szergiusz akaratából most ott büszkélkedik az orosz Vatikán egyik főterén. A palotát 1872-ben teljesen átalakították s tetemesen kibővíve a nagyhercegek rendelkezésére bocsátották. De mióta Szergiusz Moszkva főkörmányzója lett, udvarával ő foglalta el a Csudovo és a Vozneszenszkij kolostorok közé ékelt kiesiny rezidenciáját.

Délután három óra lehetett, hogy a végzetes napon a Csári-tér felé nyíló kapun Szergiusz kocsija kirobogott. Utolsó útján csupa nagyszabású történelmi emlék között haladt s képzetele ki tudja mily messze múltban kalandozhatott. Jobbról a csodavető képekben gazdag kolostorokat, balról Moszkva legmagasabb emlékművét, a Nagy Iván haragtornyát szemlélhette. Ez a torony talán eszébe juttatta a Boris Godunov uralodása alatt egész Oroszországban dühöngött éhínséget, mely kegyetlenül szedte áldozatait. A könyöröltes szívű csár az óriási toronnyal gyarapította a Kreml épületeit ugyan azért, hogy az építkezés által minél több ember jusson kenyérhez. Akkor még nem volt sztrájk és nem volt forradalom, térdre borult mindenki a teljhatalmu, de jószívű imperátor előtt. Régen volt, mikor e torony 33 harangjának ünnepi zugásában még ártatlan gyermekszívvél gyönyörködhetett Szergiusz. Egy-két kerékgördüléssel odább a ragyogó kupolákkal díszített Uszpenszkij templomra vehette tekintetét. Szép emlékei talán itt is feljűltak s képzeletben újra átélte azokat az impozáns ünnepeket, melyeknek nem egyszer volt tanuja a Szent Kreml falai közt. A magába zárkózott, szemlélődő és rideg Szergiusz, lehet hogy épen azokra a diósöves időkre gondolt, a mikor Moszkva fejedelmei a tizenyolez bástyával erősített Kremlben még gondtalanul, félelem és veszedelem nélkül ültek a kényuralom gyémánttal és drágakövekkel kivertrónusán. De nagyon változott azóta minden, kieserlődtek a gyorsan tűnő korok s vele együtt az emberek is.

Így tűnődhetett — s nem is sejtette, hogy

az orosz stíben épült csári muzeum irányában komor, elszánt emberek leselkednek életére s hogy gyorsan robogó kocsijából most utoljára nézi az aranykupolás Kreml történelmi nevezetességű emlékeit. — Egy-két gyorsan elröppenő perc s robogó hintójával arra a helyre érkezett, a honnan palotájába élve többé vissza nem térhetett. Az arzenál és az igazságügyi palota közt fekvő csendes és néptelen Szenatus-ter volt Szergiusz halálának színhelye.

Egy bomba hatalmas dörrenése reszketteti meg a százados falakat s a biztos kézzel véghezvitt merénnyel a szemtanúk állítása szerint egy öldöklő háború legvéresebb jelenetét tárta a szemlélő elé. A nagyherceg keze, lába, feje kiszaggatva a törzsből, rémes összevisszaságban hevert a kövezeten.

A merénnyel híre gyorsan eljutott a Nikolajevszkij-palotába, — a kocsit után haladó Jekaterinoszlavjanszkij-hadtest katonái adták tudtúl a szomorú valóságot.

Néhány perc alatt megérkezett Erzsébet Feodorovna nagyhercegnő, a ki rettenetes fájdalomtól térdre hullva némán és tehetetlenül nézte férjének gyászos végzetét. Az Alexandrovskij kasszánya komor terméiből szegényes hordagyat hoztak a katasztrófa színhelyére, szorgosan kutató emberbaráti kezek összegyűjtögették a nagyherceg testrészeit s a dicstellenül elesett délczege katonát egyszerű katonaköpennyel leborítva, könnyes szemekkel vitték az ajtatos szerzetesek Csudov nevű kolostorába. A mig az áhitat mélységes csöndjében óshajú szerzetesek a Krisztus-szív szent igéit mondták a nagyherceg lelkiüdvéért, addig a Szenatus-ter széles peremén a földi igazságszolgáltatás bírái szigorú szavakkal vallatták a vakmerő merénylőt. De nem sok dolguk akadt. A bombavető gyilkos szenvedélyes büszkeséggel, a nélkül, hogy érzelmi világa megrendült volna, kérkedve, a dacz és erő hangján bevallja, hogy a mit tett, jól tette s örül, hogy vállalkozását siker koronázta.

A moszkvai bombamerénnyel elkövetése első pillanatra a heroikus elszántság és rendkívüli vakmerőség jegyében mutatkozik. A kik előtt ismeretes a merénnyel színhelye, mint e sorok írója előtt, ki már több alkalommal megfordult Oroszország régi fővárosában, azok elmondhatják, hogy a véres katasztrófa keresztülvitelére

a moszkoviták bizarr és pezsgő életű városának egyetlen pontja sem kínálkozott oly alkalmatlannak, mint épen a Nikolajevszkij-kapu felé keskenyödő néptelen Szenatus-ter.

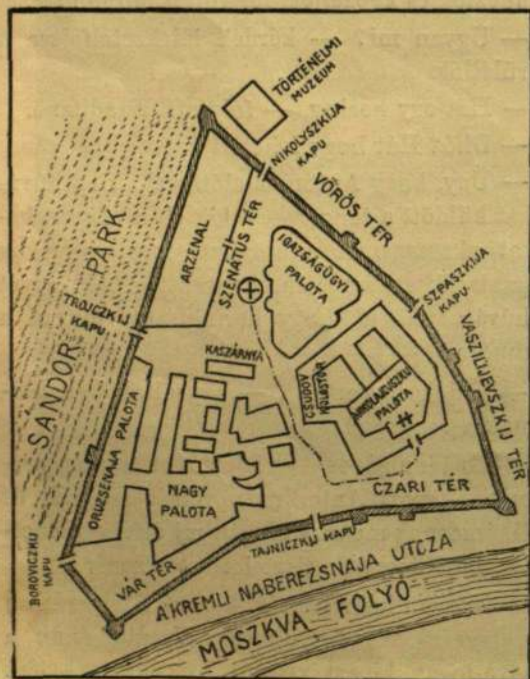
Rég letűntek azok az idők, a mikor a moszkvai Kremlnek még húsz utazója volt s forgalma vetekedett egy zakatoló gyárvaros mozgalmasságával. Itt lüktetett valaha Oroszország szíve, évszázadokon át itt ápolták az orosz uralom fanatikus és konzervatív hangulatát s a mikor az autokrácia ragyogó trónusa is Szent-Pétervárra került, a Kreml végleg háttérbe szorult. Utazáin kihalt az élet s a gazdagon aranyozott kupolák templomvárosából történelmi emlékekben gazdag muzeum lett.

Ebben a csöndes és néptelen környezetben dördült el az a gyilkos bomba, mely Szergiusz Alexandrovics nagyherceget darabokra tépte. A Csudovo-kolostor ezüstveretű oltáráról nemsokára lekerül az egyszerű koporsó, — Vladimir moszkvai metropolita szép csöndben beszenteli s a Szenatus-terén az a vaskereszt, melyet Erzsébet Feodorovna nagyhercegnő helyeztetett a katasztrófa színhelyére, — emlékezetesen fogja hirdetni, hogy a szent Kreml egy gyászos emlékekkel tirma gazdagabb lett.

Csudáky Bertalan.

SZIKSZAY FERENCZ KIÁLLÍTÁSA.

Szikszy hazajött Párisból, a hol sokat dolgozott, nagy buzgalommal tanulmányozta a festészet mestereit, s egy gyűjteményes kiállítás révén bemutatja most a magyar közönségnek mindazt, a mi odakünn a francia művészet metropolisában ismertté tette nevét és sikereket szerzett neki. A több mint kétszáz kép a király házában (Kigyó-tér 1. sz.) látható, s tanúbizonyosságul szolgálhat első sorban annak, kik felismerték annak idején a művész tehetségét és erősen bíztak, hogy csak idő kérdése, mig ez a tehetség kifejlődik. Ez az idő eltelt, s meghozta e fejlődés-képes művész sok és komoly tanulmányának gyümölcsét: az első sikereket. Most ime a magyar közönség is tanuja lehet Szikszy teljes munkásságának, és láthatja, hogy ez a munkásság nem mennyiségre, hanem művészi szempontból nézve milyen értékes színvonalon áll.

○ A merénnyel színhelye.
— Szergiusz nagyherceg kocsijának útiránya.
A MOSZKVAI MERÉNYLET HELYSZINRAJZA.

TAVASZI REGE.

A ki végig nézi a képeket, színes rajzokat, azzal a benyomással távozhatik a kiállításból, hogy itt egy olyan festőtehetséggel áll szemközt, a ki fejlődésképes, és a mit eddig elért, ezek az eredmények tulajdonképpen biztatások egy művészpálya még sikeresebb jövődjé iránt. Mert Szikszay még fiatal festő s már ez a fiatalság is feltételezi, hogy egy ilyen vérbeli talentum újabb állomásokat fog elérni művészetében.

Ha művészetét elemezzük, a másik benyomás, amely képei közt elfogja a nézőt, az, hogy Szikszay színei, hangulatos tónusai mögött érző, finom költőlelek lakozik. A mikor meglátja a tengert, az ég végtelen perspektíváját, a borús felhőket, melyek véstjósó vihart hoznak egy-egy elkésett halászbarkára, s mely elöl jédt szárny-csapásokkal menekülnek a sirályok, — benső, lyrái érzések fogják el, s ez irányítja ecsetjét, a mikor gyöngéden rakja föl vásznára a színeit. Ezek a színek nem ríktóák, mindig harmonikusan olvadnak össze. Természetes, hogy érzései a szabad természetbe hajtják, a virágzó fák, borongós esti tájak felé. Itt keresi tárgyait, s leginkább esti hangulatok, ősi hervadás, borús felhők inspirálják.

Különösen szereti a tengert, a nagy, félelmes víztömeget, melybe szokatlan biztossággal néz bele a szeme, s melynek sejtelmes titkait keresi ecsetjével. Vászán egyszer kavargó felhőrongyokkal cifrázza körül ezt a tenger fölötti eget, mászor nedves párázatokkal tölti el levegőjét. E tengeri tájképei közül különösen figyelemreméltóak a «Küzdelem», «Hajótörés», a «Vég» című képek. Az első vihar elől menekülő hajót, a második a zátonyokon szenvedett hajótörést, és végül a harmadik azt a temetőt mutatja be, mely alatt az elhunytak nyugosznak.

Bretagnei tájképei borongós hangulatúak s a ködöt, szélesendét örökítik meg, de megkapják érdeklődését a tavasz viruló, pompázó színei is. Ilyen tárgyú képei: «Ősi reggel Bretagneban», «Tavaszi rege», «Esz után», s «A kora tavasz», «A diófa», «A parkban» címűek, mely utóbbi három kép gróf Andrassy Gyula műgyűjteményéből való.

Az olajfestményeken kívül, tussal, szénnel, színes krétával készült rajzokat is találunk, érdekes fej-tanulmányokat, arcképet. A rajzok közül kiválik a «Gauthier Margit» című, mely megható illusztráció a «Kaméliás hölgy» lapjaihoz.

Mind ez csak futólagos ismertetése a kiállításnak: bővebbet közvetlen közelből szerezhet a közönség s láthatja azokat a jeleket, melyek arról beszélnek, hogy a fiatal művész még erősebb és komolyabb munka felé indul.

Szikszaynak két tájképet, arcképével együtt múlt évi 6-ik számunkban közöltük s mai számunkban a kiállításban levő képek közül talál néhányat az olvasó. D.

ORSAYBAN, PÁRIS MELLETT.

A tájképfestőknek nincs jobb barátjuk a szabad természetnél. Annak változatos hangulataiból merithetnek csak igaz impressziókat, ha a természet szépségeit festik. Bizonyára ezért választott ki magának Szikszay is pompás völgyben egy kedves kis csendes fészket Páris mellett, — Orsajt. Párisból csak a magasra ágaskodó Eiffel-torony csúcsa látszik el ide, a «ville lumière» morajló élete pedig gyűrűként elül, elhal, mire ebbe a csendes, néma völgybe ér.

Ha Párisban a Luxembourg-kert gesztenyefái szomszédságában bemérszünk a föld alá és rábizuk magunkat az orleansi vasút valamelyik gyorsvonalára, már néhány perc múlva virágzó almafák között, lila ibolya-táblákon át röpit gyorsan a prűszkölő vonat. Háromnegyed óra alatt pedig ott vagyunk Szikszay otthonában.

Öreg francia házban lakik Orsajban. Három az emelete, sok az ajtaja. Azért is hívják «száz ajtójú ház»-nak a békés francia parasztnak, a kik illatos ibolyát aratnak tavasszal a mezőn, meg zamatos, nagyszemű epret, a melyet esténként külön vonatok szállítanak Páris felé.

VIRÁGZÁS.

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Régi művész-ház ez; kicsiny kastély a Versailles felé vezető úton. Megvolt már a nagy Napoleon idejében, a mikor az ő kedvenc festőjének, Davidnak, — a ki annyiszor, annyiféle vásznon megörökítette a világhódítót — sok képét látta a műterem fent a harmadik emeleten. Erdős dombra nyílik széles ablaka, a honnan elérve a szem a szabad természet mesze vidékre, nagyúri elhagyott, rengeteg parkok kökerítéséig.

Itt telepedett meg Szikszay, itt él és itt dolgozik. Hogy mennyi szorgalommal, meggyőződéssel, hűveléssel, sok vázlatát látva, Nyugtalan mozgékony lelke nyugalmat talált ebben a francia városkában. Nyugalmat a küzdelmek után, melyekből juttatott neki is sokat az élet.

Nagyon szereti ő ezt a chevreusi völgyet, ismeri jól és mindig azt járja. Felkeresi az virágzó almafát, vénülő fatörzseit, pipacsos réjtjeit, lombhullató erdőit. A természet titkait fűrkészve, elbarangol órákig messze, szomszéd falvak erdőibe, völgyeibe, egész Cernay-ig, a hol a nagy tájképfestő, Pérouse egykori tanyáján, «Maman Leopold»-nál festegetnek nyáron vidám piktorok.

Természet-imádó lelkével szereti ezt a helyet, ezt a völgyet, hanem a szíve és minden érzése abban az idegen világban is magyar marad.

B. Gy.

EGYVELEG.

* A Bajkál-tó körüli vasuton nem kevesebb, mint 13 alagútát kellett építeni, melyek kifűrésze kizárólag villamos erővel történt. A világítást, valamint a légszivattyúzást szintén villamossal eszközölték.

* Hábord idején Franciaország 10,000 lakos közül 370-et küld a táborba, Németország 310-et, Oroszország 210-et.

* Az angol nyelvet szóban és írásban Európa valamennyi uralkodói közül állítólag III. Viktor Emánuel olasz király bírja legjobban, ki naplóját is gyermekkorától angolul írja.

* A világ legrégebbi ujsága a «Kinpan» nevű kínai hivatalos lap, mely már 911-ben Kr. u. megjelent. 1361-ben hetilap, 1800-ban napilap lett és most naponta háromszor jelenik meg, mintegy nyolcezer példányban. A reggeli kiadást sárga papíron nyomtatják, tartalma kereskedelmi hírek, a déli kiadás fehér papíron kizárólag hivatalos ügyekkel foglalkozik, az esti kiadás fekete papíron különféle híreket és eseményeket közöl.

* Az angol tengernagyi hivatal közleményei szerint egy 13 ezer tonnás hadihajó fentartása évenként 94 ezer font sterlingbe (2,257,000 korona) kerül.

AZ OROSZ CZÁRI CSALÁD.

Az uralkodó családok tagjainak gyakran hajlandók az emberek nagyobb szerepet tulajdonítani az uralkodó elhatározásainak irányításában, mint a mekkorával tényleg bírnak, de az orosz czári családban minden jel arra mutat, hogy a czár rokonai, a nagyhercegek, s néha a nagyhercegnők is, nem csekély befolyással vannak az orosz politikára s nagy részét viselniük kell annak a felelősségnek, a mely mindazokra hárul, a kik a kelet-ázsiai háború s az otthoni forrongások okozta szerencsétlen események előidézésében részesek. Ezért fordul az orosz közvélemény haragja első sorban a nagyhercegek, s köztük is azok ellen, a kik a közelmúltban jelentékenyebb politikai szerepet játszottak.

mindig nőlen. Korra a czár s öcsese között van az idősebbik nővér, Xenia nagyhercegnő, a ki 1875-ben született s orosz nagyhercegghez, Mihajlovics Sándor-hoz ment nőül. Tíz éves házasságukból hat gyermek származott, öt fiú és egy leány.

A czár testvérei eddigél nem sokat foglalkoztak politikával, de annál többet nagybátyjai, III. Sándor czár öcsesei s ezek közül különösen Vladimir nagyherceg, a legidősebbik. Ezt a mostanában sokat emlegetett férfit tekintik a reakzionárius párt fejének. Katonai rangja szerint a szentpétervári katonai kerület parancsnoka s gyalogsági tábornok. 1847-ben született s 1874-ben nősült; neje, Mária mecklenburgi hercegnő, a hollandi királynő férjének nővére. A nagyhercegnő az oroszok közt nem sokkal

Természetesen valamennyien atyjuk vallását követik.

Nem annyira a politikában, mint inkább a haditengerészetben játszik szerepet a czár másik nagybátyja, Alexis nagyherceg, a ki három évvel fiatalabb Vladimirnál s az orosz tengerészet főparancsnoka. Ez az állása nem sok népszerűséget szerzett neki, különösen mostanában, az orosz flotta nagy vereségei után. Különben ő is nőtlen ember.

A moszkvai bombamerénylet áldozata, Szergiusz nagyherceg a czár nagybátyjai közt életkorban a harmadik. 1857-ben született s tudvalevőleg Moszkva főkörmányzója s a moszkvai katonai kerület parancsnoka volt. A mennyire őt gyűlölték, annyira szerették nejét, Erzsébet hesszeni hercegnőt, a ki jószívűségével s zsi-

MIHÁLY NAGYHERCEG.

VLADIMIR NAGYHERCEG.

VLADIMIR NAGYHERCEG NEJE.

ALEXIS NAGYHERCEG.

SZERGIUSZ NAGYHERCEG.
(† 1905 február 17-én.)

SZERGIUSZ NAGYHERCEG ÖZVEGYE.

KONSTANTIN NAGYHERCEG.

KONSTANTIN NAGYHERCEG NEJE.

HELENA NAGYHERCEGNŐ.

XENIA NAGYHERCEGNŐ.

PÉTER NAGYHERCEG.

PÉTER NAGYHERCEG NEJE.

OLGA NAGYHERCEGNŐ.

AZ OROSZ CZÁRI CSALÁD TAGJAI.

Különösen ketten voltak még a mérsékeltébbek részéről is általános gyűlölet tárgyai: a Moszkvában közelebb oly rettenő véget ért Szergiusz, nemkülönben Vladimir, az u. n. nagyhercegi párt fejei, a kényuralom legridegebb hívei.

A czári család különben meglehetősen számos tagból áll. Magának II. Miklós czárnak, ki 1894 november 14-ikén vette nőül Alice hesszeni nagyhercegnőt, vagy a hogy orthodox hitre való áttérése óta nevezik, Alexandra Feodorovná, — öt gyermeke van: négy leány, a 10 éves Olga, a nyolc éves Tatjana, a hat éves Mária, a négy éves Anasztázia nagyhercegnők s egy fia, a múlt év július 30-ikán született Alexej trónörökös.

A czárnak három testvére van, a kik közül egy férfi: Mihály nagyherceg. Ő volt a prezmptív trónörökös mindaddig, a míg a czárnak fia nem született. Mihály nagyherceg még fiatal ember, tíz évvel ifjabb a czárnál; 1878-ban született, tehát most 27-ik évében jár s még

népszerűbb férjénél s hogy nem kedvelik, ennek egyik fő oka állítólag az, hogy nem követte a német uralkodó családokból lett többi nagyhercegnők szokását, nem tért át orthodox hitre, hanem 31 évi házassága óta állhatatosan megmaradt evangélikusnak. Mária nagyhercegnő különben sokat tartózkodik Oroszországon kívül, szüleivel, vagy a Rivierán s mintegy egy évvel ezelőtt baleset is érte ott: fiával, Czirill nagyherceggel együtt felborult automobiljával s mindketten kisebb sérüléseket szenvedtek. Négy gyermekük közül Czirill nagyherceg a legidősebb, 29 éves és még nőtlen. Nem régebben sokat beszéltek egy hesszeni nagyhercegnő iránti szerelméről, a kit a két család ellenzése miatt nem vehetett nőül s a házasság akadályai még most sincsenek elhárítva. Vladimir nagyherceg másik két fia, a 28 éves Boris és a 26 éves András, szintén nőtlenek még, míg egyetlen leánya, a 23 éves Helena nagyhercegnő három év óta Miklós görög hercegnek, a mostani görög király harmadik fiának a neje.

véyes modorával mindenkit megnyert. Ezért, mint a lapok írták, az összeesküvők titkon figyelmeztették őt, hogy ne kocsikázzon a férjével együtt az utcán s bár ő nem fogadta meg ezt a tanácsot, a merénylők megvárták azt az alkalmat, a mikor a nagyherceg egyedül ment el hazulról s akkor vetettek kocsijára bombát. Az oroszok azt is tudták, hogy a nagyhercegi pár házassága nem volt boldog, a rideg, zsarnoki hajlamú s kicsapongó életű férj és a szelid lelkű feleség közt nem volt meg a kellő hitvestársi összhang. Nem is származott gyermek a házasságból.

Még egy nagybátyja van a czárnak: a 45 éves Pál nagyherceg. Ez az egyetlen köztük, a ki politikával nem foglalkozott, de annál több dolgot adott az udvari szóbeszédnek házassága révén. Első felesége Alexandra görög hercegnő volt, a ki azonban alig két évi házasság után meghalt 1891-ben. Pál nagyherceg ezután beleszeretett egy Pisztolkorsz nevű mérnökkari tiszt nejébe, Karnovics Olgába, a kit, miután férjétől

BONAPARTE VIKTOR HERCZEG.

KLEMENTINA BELGA HERCZEGNŐ.

elvált, 1902-ben nőül is vett. E házasság nagy haragot keltett ellene a csári családban, a császár száműzte Oroszországból, megfosztotta rangjától, címzeitől s érdemrendjeitől. A nagyherceg Párisban élt nejevel, a kinek a bajor uralkodó a Hohenfelsen grófnő nevet adta. Házassága óta most, bátyja, Szegeusz megöletése után térhetett először vissza hazájába s az újabb hírek szerint a császár megkegyelmezett neki s visszaadta altobornagyi rangját a hadseregben.

Az udvari reakcionárius párt tagjai között emlegetik még *Konstantin* nagyherceget, I. Miklós császár (1796—1855) dédunokáját, Olga görög királyné testvéröcsét, a ki 1858-ban született s 1884-ben vette nőül *Erzsébet* szász-altenburgi hercegnőt. Elveiben, úgy mondják, neje is osztozik vele, bár ő sem hagyta el ősei evangélikus hitét. Húsz éves házasságukból hét gyermek származott, hat fiú és egy leány.

Az ifjabb nagyhercegi nemzedékből nagyobb szerepet játszik Konstantin nagyherceg Miklós nevű 1891-ben meghalt öcsének második fia, *Péter* nagyherceg, a ki szintén a reakcionárius politika híve. Neje, kit 1889-ben vett el, *Milicza* a montenegrói fejedelem leánya s az olasz királyné testvérnője s három gyermek: két leány és egy fiú anyja.

BONAPARTE VIKTOR ÉS KLEMENTINA BELGA HERCZEGNŐ.

Lipót belga királynak tudvalegölge nincs fia, csak három leánya: Lujza, Kóburg Fülöp herceg neje, Stefánia, gróf Lónyay Elemérné és Klementina. Két idősebbik leányával az öreg király már régebben meghasonlott s most az utóbbi időben nyilvánosságra került hírek szerint a harmadikkal is megszakadt az egyetértés. Valami nagyon meleg nem volt ugyan a viszony atya és leánya között eddig sem, de nyílt szakítás csak most állott be, a hercegnő szerelme miatt.

Klementina hercegnő régebben unokabátyjának, a király öcsé, a flandriai gróf Baldwin nevű fiának volt menyasszonya, kihez gyöngéd szerelmel fűzte. Baldwin herceg azonban párbajban elesett s a hercegnő, bár azóta 32-ik évét is betöltötte, mind mostanáig nem gondolt férjhez menetre. Most egyszerre hire jött, hogy Klementina hercegnő beleszeretett *Bonaparte Viktor* herceg francia trónkövetelőbe. Atyja minden erejéből ellenezte s ellenzi most is ezt a házasságot, de a hercegnő állhatatos szerelmében s el van szánva, hogy az apai tilalom ellenére is neje lesz Bonaparte Viktor hercegnek. A hercegnő ott hagyta Brüsszelt s Olaszországba utazott, a hol állítólag találkozott is Bonaparte herceggel. Lipót király főképp azért ellenzi oly határozottan ezt a házasságot, mert attól tart, hogy leányának a francia trónkövetelővel való házassága ártana a Belgium és a francia köztársaság közti jó viszonyoknak, annyival inkább, mert leányára dús örökség vár, amelyet Bonaparte herceg esetleg felhasználna a trón megnyerése érdekében.

Bonaparte Napoleon Viktor herceg a nagy Napoleon legifjabb öcsének, Jeromos hercegnek unokája s jelenleg a Bonaparte-ház feje.

Anyja Klotild savoyai hercegnő volt, II. Viktor Emánuel egykori olasz király nővére, atyja pedig Napoleon herceg, vagy a mint a párisi nép annak idején nevezte «Plon-plon» herceg, a ki egykor, III. Napoleon császár korában nevezetes szerepet játszott Franciaországban. Viktor herceg 1862-ben született Párisban, tehát most 43 éves.

A SOROKSÁRI VIZIMALMOK TÁJÁN.

A ki megunja a főváros utcáin végig robogó kocsi zaját hallgatni, az újságoló gyerekek kiabálásába belefárad s eltelik a fényes kirakatok szemlégetésével is, nagyon hamar átvárzolhatja magát olyan világba, a hol mindeme nagyvárosi dolgok hiányzanak, a hol még szinte ősi állapotokat talál, akárcsak száz mérföldnyire ragadná magával valami táltos, vagy búbjós a főváros tornyos, kupolás palotái közül.

Nem is kell ehez sem táltos, sem búbjós, de még csak villamos kocsi se; valami nagy kirándulásra se kell felkészülni. Egyszerűen csak kimegy az ember az összekötő vasuti hidhoz, aztán sétál szépen lefelé, déli irányban a Duna-parton. Nem soká megy, már elérí az úgynevezett soroksári holt Duna-ágot. És ekkor már egész más világba jutott.

Háta mögött a hosszú, keskeny vashidon átrobogó vonat zakatolása időnkint figyelmezteti még a civilizált, gőzzel, villanyal, gépekkel dolgozó, lázas munkában fáradó világra, de csakhamar ezt is elfelejti, hiszen ott látja maga előtt azt a másik világot, a mely még szinte érintetlenül megmaradt a maga régi valóságában.

A parton pátriarkhális vízi malmok kepelnek csendes zakatolással, az itt-ott még uszkaló jégtáblák közt vadkaesák, sárlók csaponganak egész otthonosan s hogy a kép teljes legyen, nem hiányzik a halászs sem, a ki nem holmi ezíra, újmódi szerszámmal halászgat, hanem olyan régi készülékkel, a milyennel már szepája is fogdosta a harsát, potykát, keszeget. A különbség csak az, hogy még akkor ritkán húzták ki a hálót zsákmány nélkül, most meg ritkán akad bele egy-egy sovány keszeg.

A molnárnak sincs már annyi dolga, mint hajdanában, mert, sajnos, mindenféle óriási gőz «lisztgyár»-ak emésztik már el a gabona javát.

Sőt a vadkaesák, sárlók száma is megfogyott a régihez képest; rajtuk is megérzik a hátultöltő puská hatása.

De azért csak uszkalnak, csaponganak, a molnár örölgöt, a halászs halászgat szépen, csendesen mindaddig, míg egyszer csak majd azok a távolról füstölgő nagy gyárkérmények ideig elhatolnak s elseprik az egyszerű ősi élet utolsó nyomát is.

YVETTE GUILBERT.

Egy ritka intelligenciájú és nagyszabású művész nő került vi-sza vándorútjában Budapestre. Mintegy tizenkét esztendővel ezelőtt jött először közénk. Jövetelét nagy sikerek előzték meg. Alig egy-két esztendőt töltött a Montmartre-on, a francia chansonette-énekesek előkészítő helyén; on-

nan nevét a hir szárnyára vette és egész Páris kereste az alkalmát, hogy Yvette-t megtapsolhassa. Nyáron az «Alcazar»-ban és télen a «Scala»-ban lépett fel, de a ki jó helyet akart szerezni, annak hetekkel előbb kellett jegyeit megváltani, hogy közelebb bámulhassa mimikáját és előadását. Mert ennek az énekesnőnek nagyon gyöngé hangja van. Intelligens asszony lévén érezte is, hogy nem arathat vele sikereket. Hát lett belőle előadó művész: *diseuse*.

Pályája kezdetén a francia izlés pajkos dalok kultuszát űzte és ilyenekkel aratta első nagy sikereit Yvette Guilbert. A mimikája, hanghordozása megmagyarázott mindent; még azt is, a mit nem mondott.

Azóta Párisban is megváltozott sok minden. A frivol dalokra nemsokára ráunt a közönség és a jobb izlés kezdte visszakövetelni régi jogait. Yvette akkor is az árral uszott. Bájos dalokat mondott el, melyeket még Béranger irt, és breton balladákat, a melyeket a breton tengerparton hallott a nép szájából, melyeknek hatásától borzong az ember háta és a melyek hallatára lehetetlen visszazorítani az előreszökő könnyeket. Ezeknek a daloknak legremekbje a «Glu» című breton legenda, melyet Jean Richépin szedett verse. A mikor Yvette ezt előadta, nem maradt szem könnyek nélkül.

Egynehány nap előtt kaptam levelet Yvette Guilberttől. Megírta, hogy újra ellátogat Budapestre. Ezuttal ismét új dolgokkal jött közénk. Dalokat hoz Mária Antoinette idejéből, a szerencsétlen véget ért királyné boldog napjaiból, a mikor még Versaillesban tartózkodott, az 1793 előtti időkben.

Ezeket a dalokat — írja Yvette — régi könyvtárakban találta és abból az időből való clavecin kísérettel adja elő.

A társulat, a mely jelenlegi útjában kíséri, kiváló zeneművészekből áll. Programjuk finom izlésű. Benne van a programban annak az elmúlt századnak az eleganciája, melyet a művészetben Watteau, Boucher és Lancret képviseltek.

Párisban, Berlinben, Bécsben már hallották Yvette legújabb dalait és az újságok elragadtatással beszélnek a dalok szépségéről és Yvettenek sokoldalúságáról, nagy intelligenciájáról és tudásáról.

Boros Samu.

A LÁTÓ TELEFON.

Fowler I. B. amerikai gépész-mérnök az Amerikából érkezett hírek szerint oly telefon-készülékét talált fel, melyen át még is láthatjuk annak az arczát, a kivel beszélünk.

Ez idő szerint Fowler találmánya — ugyane hírek szerint — a feltaláló portlandi lakásán látható, hol most a készülék kisebb részleteinek tökéletesítésén dolgozik. Azonban a látogatók máris megláthatják azok arczképét, kikkel beszélgetnek, a telefon szöcsöve alatt levő kis keretben. Fowler reméli, hogy találmánya rövid idő múlva a világ minden részében el fog terjedni annál inkább, mert az új látó telefon alkalmazása személyazonosságok megállapításánál megbecsülhetetlen szolgálatot tehet. A közjegyző valamely okmányra bátran rávehető a záradékot, mely szerint az illető — habár más városban van is, — előtte személyesen megjelent stb., — mert arczát a telefontól végén valóban megláthatja. A távollevő anya telefonon felszólíthatja a dadát, hogy a gondjára bízott babát

BESZÉLGETÉS A LÁTÓ TELEFONON.

a telefonhoz emelje, hol ennek nem csak gügyögését hallhatja, hanem arczát is megláthatja.

Bankoknál vagy egyéb pénzintézeteknél telefon után kapott szédelőg utasítások sem fordulhatnak elő, mert a bank alkalmazottja előbb megnézi a telefonozó egyén arczát, s megismeri hogy nem az, a kinek mondja magát. Nem szükséges többé árumintákat a házhoz hozatni, mi nemcsak sok időbe, hanem költségre is kerül, — a telefonon felhívott kereskedő az árut a készüléken át egyszerűen megmutatja.

Fowler eddigelé még nem kért szabadalmat találmányára s így az új készülék részleteit titokban tartja. Azonkívül a gépen egyet-mást még egyszerűsíteni is óhajt. Saját állítása szerint azonban annyit már mostanáig is elér, hogy gépén két ember bármely távolságból egymással nem csak beszélhet, de egymás arczát is megláthatja. Készülékét a feltaláló «photofon»-nak nevezte el s már 1878 óta fáradozott kidolgozásán, de csak most ért célzt. Hosszú évek során folytatott kísérletek után véletlenül akadt a titok nyitjára s lakásán az új készülékét rögtön be is rendezte. Miután a kísérletek 40—50 lépés távolságban teljesen beváltak, Fowler nem kételkedik benne, hogy a készülék száz meg száz mérföldre is hasonló pontossággal fog működni.

A telefon használatánál ugyanis a távolság nem jön számba. A kivel ötven mérföld távolból beszélhet az ember telefonon, miért nem tehetné ezt ötszáz mérföldről? S ugyanígy áll a dolog a telefonba beszélő arczával, vagy egyéb képpel is, — legalább Fowler állítása szerint. Mindenesetre a gyakorlat fogja az új találmány értékét kipróbálni.

TOLVAJ A KÉPTÁRBAN.

Hiába védekezik a tolvajok ellen a társadalom, a tolvaj mesterségénél fogva nem retten vissza semmitől. Attól sem, a mi tulajdonképen közkinés, mint pl. egy műtárgy. Újabb időkben többször megtörtént, hogy egy-egy tolvaj belopódzott a képtárakba is és megdöszmálta műkinéseiket, úgy hogy elmondhatjuk, hogy ma már műtő tolvajok is vannak. Egy ilyen újabb esetről adott most hírt a drezdai rendőrség. Ott ugyanis a királyi képtárban február közepé táján eltűnt egy kiváló hollandi festő: *Bruegel* «Vártorony a tenger partján» című kis rézmetszete. E tájkép tengeröblöt ábrázol, a parton tornyos rom látható, messziről, a háttérben egy falu körvonalai. Elöl néhány csónak, ember és kutya élénkíti a tájat. Mindenesetre műtörténeti szempontból nagyon értékes dolgot esent el az eddig

még ismeretlen tolvaj, mert a drezdai képtár igazgatósága a nyomravezetőnek 100 márka, s a kép megkerítőjének 300 márka jutalmat tűzött ki.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az Arany János-Társaság könyvei. Egy évvel ezelőtt alakult meg Temesvárott az Arany János-Társaság azzal a czállal, hogy a délvidéken lakó irokat egyesítse az irodalom művelése s a kultúra terjesztése érdekében. Megalakulása nagy ünnepélyvel ment vége irodalmunk több jelesének közreműködésével s az új társaság azóta is buzgalommal és sikerrel munkálkodott czéljai érdekében. Munkásságáról most adja ki az első beszámolót egy terjedelmes kötet alakjában, melyben a társaságnak tartott felolvasások vannak összegyűjtve. A kötetet a társaság elnöke, dr. Szentkláray Jenő és másod-elnöke, Szabolcska Mihály szerkesztették s a felolvasások, melyek benne össze vannak gyűjtve, irodalmi színvonalukkal is tanúságot tesznek arról a tevékenységről, melyet a társaság tagjai kifejtettek. Első közleménye Szentkláray Jenő elnöki megnyitó beszéde a társaság feladatairól, ezután a szépirodalmi és eszthetikai felolvasások sora következik: *Rákosi Jenő* Arany Jánosról szóló emlékbeszéde, *Kiss József*, «Két hajó» című költeménye, *Berczik Árpád* elbeszélése «A magyar Nóra», *Szabolcska Mihály*tól versek, *Engelsz* (Angyal) Jánostól tanulmány Dantéről, *Jörgné Draskóczy* Ilma versei, prózai dolgozatok *Perjessy* Lajostól, *Lendvai Miklóstól*, *Czirbusz Gézától*, *Brájer* Lajostól, *Barabás* Abeltől, stb. A tartalmas könyv első sorban a délvidék közönségéhez fordul, de érdeklődéssel olvashatja az irodalom minden barátja. Mutatványul Szabolcska Mihály következő két költeményét adjuk belőle.

Rosz időben.

Odakivül áll a tél javában,
Itt jó most csak a meleg szobában.
Zúgóldók a szélvész odaki,
Mintha bizony adna rá valaki!

Hejh, ilyenkor tudjuk csak, mi nekünk
A mi csendes családi tűzhelyünk.
Hejh, ilyenkor tudjuk csak, mi lehet,
Ugy élni át árván az életet.

— Gondviselő, jóságos Istenünk,
Mostanában ne törődj mivélünk.
Vedd számba a magános sziveket,
S járj azokkal, oh örök Szeretet!

A világ.

Ha ott hágy a világ magadra,
De te hiszesz szent igazadba:
Ne féj, mert nem vagy egyedül.
Szíved lángjától tüzet fogva,
Kigyul az eszmék csipkebokra,
És fény veszen körül!

Balogh Rezső fényképe.

SZAPPANOS ISTVÁN KECSKEMÉTI KÉPVISELŐ, A KECSKEMÉTI KÜLDÖTTSEGGEL AZ ORSZÁGHÁZ ELŐTT.

Hanem ha tapsoló tömegben
A kétség árnya kél szivedben,
Hogy bünt szolgálás eszményedül:
— Hasztalan a rivalgó lármá,
Ezernyi ünneplés zajába!
Magadra vagy sivárán, egyedül!!

Debreczen régebbi korára vonatkozólag három munka jelent most meg egyszerre. Kettőt *Zoltai* Lajos irt, nevezetesen: *Debreczen a török uralom végén*; és *Debreczen és vidékének urai 1200—1400 közt*. Az előbbi munka az 1662—1692 évek közti időszakot öleli fel s nagyon sok adatot sorol fel a mindenféle terrórról, melyet a lakosságnak viselni kellett, valamint a város azon korbeli háztartásáról. Megjelent Budapesten a «Pátriá»-nál, ára 4 korona. A másik Debreczen és vidékének régi földes urait sorolja fel az Árpád-kor végén és az Anjou-korban. Ez Debreczenben jelent meg s ára 60 fillér. A harmadik munkát, mely szintén Debreczenben került ki sajtó alól és 3 korona 60 fillért érte, szerkesztette meg, dr. *Barcsa* János irta. Ennek címe: *A debreczeni kollegium és pártikulái s érdekes képet nyújt a híres főiskola régebbi szervezetéről, belső életéről.*

A magyar törvényhatóságok jogszabályainak gyűjteménye című vállalat V. kötetének II. fele megjelent s a dunántúli törvényhatóságok jogszabályáig 585 oldalán tárgyaljon. A beces gyűjteményt dr. *Kolostvári* Sándor és dr. *Óvári* Kelemen szerkesztették s a Magyar Tud. Akadémia adja ki. Ára e fél kötetnek 12 korona.

A Kuria felülvizsgáló tanácsa határozatainak gyűjteménye című IX. kötetét jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában. A művet *Gottl* Ágost kuriai bíró kiváló szakértelemmel állítja össze. A IX. kötet ára vászonkötésben 10 korona.

Az izraelita magyar irodalmi társulat *Évkönyve* az 1905 évre változatos és érdekes tartalommal jelent meg *Bánóczy* József szerkesztésében. Az irodalmi részben értekezéseket olvasunk többek közt dr. *Mahler* Edétől, ki a biblia egyiptomi kultúreleimeiről szól; dr. *Krausz* Sámuelről, ki a zsidó apostolokról értekezik, dr. *Büchler* Sándor a magyar nyelv terjeszkedéséről ír a zsidóságban; *Agai* Adolf «Régi naplók» ezimen közöl visszaemlékezéseket. A számos tudományos vagy vallásos vonatkozású egyéb közleményen kívül, társulati közlemények töltik meg a csinos kiállítású 326 oldalas kötetet.

A Pápa-vidéki nyelvjárás. Irta *Beke* Odön. Pápa vidékének nyelvjárása érdekes sajtóságokat mutat, mivel épen ott érintkezik a nyugati és dunántúli nyelvjárás-terület. S ezt sikerülten szemlélteti a szerző olvasóival, kiterjeszkedvén egyszerűs mind az ottani népszokásokra és babonákra is. A munka a *Simonyi* Zsigmond szerkesztésében megjelenő «Nyelvészeti Füzetek» 17-ik füzetét teszi. Kiadja az Athenaeum; ára két korona.

«Smokkék» ezimen adta ki *Farragó* Jenő azokat a hirlapi párbeszédés karcolatait, melyekben egy

Jelky Gyula fényképe.

MADARÁSZ JÓZSEF KORLEGNŐK A KORJEGYZŐKKEL, A KÉPVISELŐHÁZ MEGNYITÓ ÜLÉSÉUTÁN.

Középen ül Madarász József, tőle balra: ifj. Madarász József, Kerese György és Szunyogh Mihály, jobbra: Madár Teleki Pál, Bittó Dénes és Kállay Tamás orsz. képviselők, korjegyzők.

A KÉPVISELŐHÁZ MEGNYITÓ ÜLÉSÉRŐL.

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Tornaszer

egy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható
Lopos Gyula
tornaszer-készítő
Budapest, III. ker.,
Zsigmond-u. 102.
Arjegyzék kívánatra megküldetik. 10590

Testesség, Kövértestűség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógyszer elhajtja a túlságos embonpoint oszlatlanul és biztosítja rövid idő alatt a kövértestűség gyógyulását mind a két nemnél.
Ez a tilka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját megakarja őrizni. Egy üvege ára utasítással együtt K 6.45 bérmentve, utánvétellel K 6.75.

J. Ratié, Pharmacia, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**

Ausztria-Magyarországban: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. 10620**

Vértess-féle sósborszesz Minden házban szükséges.

PURGO

ALASSA

féle valódi angol ugorkatej gyors és bámulatos hatású szépítő-szer.

Semmi ártalmas anyagot nem tartalmaz 2-3-szori bekenés után tiszta fiatal arcunk lesz, szepülő, májfolt ráncok elmulnak és szépségüket megőrzik, ápolhatják, növelhetik. Egy üveg ára 2 K.
Főhadé: **Balassa Kornél** gyógyszerész, Budapest-Erzsébetfalva.

HASZNÁLJON **KERPEL KÉZFINOMÍTÓ FOLYADÉKOT** A KEZET 3 NAPALATI BARSZONYIMÁVÁ ÉS HÓFÉHÉRRÉ TESZI. 1üveg 90 fillér. 4-üveg rendelésnél franko. **KERPEL GYÓGYTÁR** BUDAPEST, LIPÓT-KÖRÚT 28.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYÚ-IVÓ

Serravallo

CHINA-BOR VASSAL
erősítőszert gyengélkedők, vérszegények és lábbadosók számára. Étvágygerjesztő, ideg-erősítő és vérjavító szer. 10852
Külső ár: Több mint 3500 orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban fülletes üvegekben 4 K 2.80, egész literes üvegekben 4 K 4.80.

Mindenütt, minden gyógyszertárban kapható.

A házban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismervé

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Legjobb hatású rossz emésztésnél és vele együtt fellépő betegségeknél, mint fehérfűgés, gyomorégés, székrekedés, sav képződés, túlelégzés, kataraktus, gyomorégés, étvágytalanság, kataraktus, gyuladás, gyengeségi állapot, felfúvódás stb., stb.
Működik mint görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntet, nyálkaoldó és tisztító szer.
Postán legkevesebb szétküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.
Kiesinybeni eladásnál a raktárakban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 ket-tős üveg 60 fillér.
Ügyeljünk az egyedül törvényileg bejegyzett zöld apáca védjegyre: „Ich dien.“ Egyedül ez valódi.
Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsam-gyártmányok viszonteladása törvényileg tiltva van. 10547

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőese

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, hűző, gyógyító stb. Legkisebb postai szétküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kiesinybeni eladásnál a raktárakban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapesten: **Török J., dr. Egger L. I. gyógyszer-tára; Lugoson Vértess.** Készen rendelések címzendei: „Schichtszappan“ Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Az összeg előzetes beki-
dése esetén a szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvételi pótdíj is meg-takarítható, így ajánlatosabb az összeget előze-
tesen utalványozni és a megrendelést a szelvé-
nyen eszközölni és a pontos címet megadni.

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

mióta az általánosán közkezdelt **NORMA**-erőmet használom, mely vegyítiszta, zsír-és higanymentes, az arcbőre teljesen ártalmatlan, gyors hatású. néhány nap alatt eltávolít szepőt, májfoltot, mit-essert, ráncokat, az arcnak friss üde színt kölcsönöz. **Norma-erém** 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.
Norma-puder, mely három színben kapható, dobozoként 2 korona.
Norma-arcmosóvíz 1 K 60 fillér.
Norma-szappan 80 fillér.

NORMA-hajfestő,
teljesen ártalmatlan, eddig nem létezett hatást ér el annak használatával, a hajnak természetes színt vissza varázsolja. Egyszerű használatú, négy lépésre elegendő. Kapható fekete, barna és szőke színekben. A kezelés teljesen elter az eddigi használatban lévő szerektől, minthogy a festés csak egy üvegből történik, s nem, mint a más hasonló hajfestékeké, ahol egyszerre kétféle szer használata szükséges, arak használati utasításával egy üveg 4 K, bérmentes küldéssel 4 K 70 fill. Két üveg 7 K 20 fill. bérmentve. — Megrendelhető utánvét vagy a pénz előleges bekioldása mellett.

VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a Fekete saszhoz, Temesvári, Szent-György-tér 1/B.
Főraktár: **Török József** gyógyszerárakban Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688

SCHÖNWALD IMRE magyar órásmester és ékszergyáros Pécssett 122. sz.

Legalkalmasabb, maradandó értékű ajándék-tárgyak! 10836

Fő nagyrág
Boskopf, óra kitérő szerkezetel 6 K 80 fillér; egy-szerűbb kivitelben, de azért pontos járású szerkezetel 3 K 80 fillér.
Árvácska, remontoir dupla köpennyel, arany fedéllel, renkívül finom seccsítés szománcz kivitel 74 kor. Ugyanez, ezüstből, szománczosa 24 korona.
Finom 14 karátos arany-óra dupla fedéllel, nagyon jó szerkezetel 52 kor.
Vilma, duplaköppennyű arany remontoir, művészi szománcz munkával 60 korona. Ugyanez II. rendű kivitelben 48 korona.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

VASÁRNAPI UJSÁG

10. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ **NAGY MIKLÓS.** FŐMUNKATÁRS **MIKSZÁTH KÁLMÁN.** BUDAPEST, MÁRCZIUS 5.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világtrónikával) együtt egész évre 24 korona, félévre 12 * Csapán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona, félévre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világtrónikával) egész évre 10 korona, félévre 5 * Külföldi előfizetésekre a postallag megfizetendő riteldíj is eszanolandó.

KÉT ÁLLAMTITKÁR.

NEM A HANYATLÓ naptól való bucsúvétel és a fölkelő nap köszöntése van itt egy kalap-emelés alá véve, — a mi természettani lehetetlenség is, — hanem a magyar közélet két derék alakja érkezett meg egy-egy új stációhoz. **Zsilinszky Mihály** a vallás- és közoktatásügyi miniszterium érdemes államtitkára, tíz évi államtitkársága után megkapta a királytól a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot, míg más vonalon, de úgyszólván egyszerre vele, **Szalay Péter**, a posta- és táviróintézet elnökgazdátja megkapta az államtitkári címet és jellegét.

A két férfi között nincs egyéb kápos, mint az, hogy mind a kettő kiváló munkása az országnak, azokból, kik tapsok nélkül, zajtalanul dolgoznak a közélet arenájában, úgyszólván nem a maguk neve alatt, de mégis oly munkát végeztek, hogy az a nevükre is fényt vet.

Zsilinszky Mihálynak épenséggel a legkényesebb szerepkör jutott. A politikai államtitkárság a haragos istenek ajándéka. A politikai állam-

titkár a miniszter helyettese. Az a fazék, mely épen úgy ott áll a tűzhely közepén, mint a miniszteri fazék. És épen olyan kormos lesz a tűztől, mint az, noha ebben voltaképpen nem föl semmi. Ha a miniszter erős legény, akkor az államtitkár nem érvényesülhet (habár talán ő is erős), ha ellenben a miniszter gyenge talantum és gyenge munkaerő, akkor érvényesül az államtitkár, — de sikerei a miniszter firmáját fényesítik. Egy szó mint száz, bátran lehetne azzal a gyanuperral élni, hogy a kinek elméjében a parlamenti rendszernek ez a két egymás mellé helyezett alakja először fogant meg, az arra is gondolható, hogy a koronán és parlamenten kívül, mely tarthatja és elejtheti, a **túlságos hosszú** kormányzás ellen egy harmadik faktort állítson a miniszter mellé, a ki belül vehet nagy részt a lemorzsolásban.

Mikor **Ordódy Pál** közlekedésügyi miniszter lett, egy magasan fölötté álló, nagy eszű államtitkárt talált büroájában, Hieronymi Károlyt. Perse az is lemondott, pláne azzal az elővélelemmel, hogy állását nem is tarthatja meg, — mert az alsó kabát nem lehet hosszabb a felsőnél.

A józan magyar eszű **Ordódy** így szólott hozzá, meglátogatván őt dolgozószobájában:

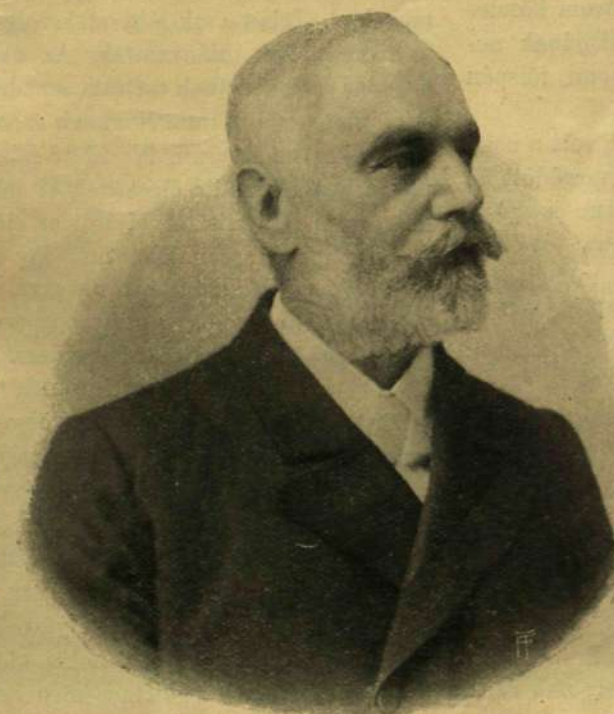
— A mi pedig téged illet, ki jobban tudod ezeket a dolgokat, mint én, csak egy föltétel alatt tarthatlak meg.

Hieronymi fölemelte kevélyen nagy fejét, melybe föltűdült a vére, előre szepegvén valamely önérzetét sértő föltételtől.

— Ha csak meg nem ígéred szavadra, — folytatá **Ormódy**, — hogy addig, míg én itt maradok, te is maradsz, és a mikor én elmegyek, te is elmegysz.

Hieronymi megígérte s **Ordódy** ezzel mintegy megadta az államtitkári állás rajzát olyan esetben, a hol az államtitkár az eszebb. Joggal tarthatva magát főnöke utódjának, azt tehet vele, a mit akar. Nem adja oda eszméit a közös munkába, magának tartja, mintsem tekintélyét öregbítene; nem óvja a hibáktól, sőt ha intrikus, belehajtja, szóval a kezében van a miniszter.

Azért szinte példaszéri a **Zsilinszky** tevékenységének zajtalansága. Mert az a jó államtitkár, a kit soha se emlegetnek, a ki nem igyekszik elől látszani. Kiveszi a dologból a maga

ZSILINSZKY MIHÁLY.

SZALAY PÉTER.